

Universitätsbibliothek Paderborn

**D]rectoriu[m] co[n]=||cubinarioru[m] saluberrimu[m] quo
|| queda[m] stupe[n]da et quasi i[n]audita || pericula
q[ua...] apertissime resoluu[n]tur nedu[m] clericis aut
etia[m] laicis hoc || crimine ...**

Arnoldus <de Tongern>

Agrippine, 1509

VD16 A 3769

S[e]c[und]o Nota[n]du[m]. q[uam]uis absolute ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-34663

Foliū

Primo Igitur p huius fundamētali cōsideratōe notādū. ut ex
b. Tho. qdlibeto. xj. ar. viij. elicif q inducere ꝓcubi/
nariū ad celebrādū. cū h e eū puocare ad mortale. iō repugnat rōni
et legi nature h agere. Quare ex pnti sm eundē qdlibeto qro. ar. xij
necessario seqt r oñdit q p nullā legē hūanā aut ꝓciliū veputa Con
stātēse seu p papam desup dispensatum sit aut dispensare possit ut
absq ꝓctō ꝓcubinariū ad celebrādū possit iduci Rō. lex em natu
re r diuina hnt efficacā ex institutōe diuina. r gtra eā posse dispen/
sare nō eēt posse p veritate sed ꝓtra veritatem. Et ibidem be. Tho.
Danc suam idē ipe etiā ponit in qdlibeto. ix. ar. xv. dicens. dispēsa
tio hūana nō aufert ligamē iuris natural. s3 solū positini. qd p ho/
minē instituit r p hoīem dispēsari p̄t. hec ibi Insup inferf q nec ꝓsue
tudo q in plerisq locis inualuit valet. puta q ipi ꝓcubinariū sicut
aliꝝ sacerdotes honesti inducunt ad celebrandū Nec inducētes hmōi
qn grauissime peccēt excusare p̄t. Cui rō. qz dictū ē q iuri nature re
pugnat ꝓcubinariū ad celebrandū inducere. iā ꝓsuetudo ut dē tra.
Tho. 2^a 2^e. q. 100. nō ꝓiudicat iuri nature aut diuio Et p^a 2^e. q. xcviij
dē q nulla ꝓsuetudo vim legē obtinere p̄t ꝓtra legē nature vl diuī/
nā. lex em nature r diuina ꝓcedit a volūtate diuina. Un nō p̄t muta
ri p ꝓsuetudinē ꝓcedentē a volūtate hoīs rē. hec ibi. Quibꝫ ꝓcor/
dat in qdlibeto. ij. ar. viij. vbi vult q solū ea q sunt de iure postitino
p dissuetudinē abolent r nō ut in casu nro q sunt de iure nature. Et
hec apte ꝓfirmant ꝓa. viij. dis. p totū. Cōsuetudo em ꝓria legi natu
re vl diuine poti⁹ ē dicēda corruptela. ut p3 p c. fi. de ꝓsue. vñ ꝓm An
thoninū. j. ꝓte. titu. xvj. c. vnico. §. iij. hec corruptela r abusus ligat
seruantē ad mortale. licz ꝓh dolor tot⁹ mund⁹ ut ibidē ipe addit
hmōi abusionibꝫ r corruptel⁹ plen⁹ sit ꝓtra q̄s dē dñs Exodi. xxiij.
nō seqris turbā i malū. Ex q̄b oibꝫ liqdo in casu nro apparet q se/
clusa etiā cēsura q̄cūq ecclie q hi falso inmitunt fundamēto q ꝓꝓt
ꝓsuetudinē ꝓria seu legē hūanā attētant affirmare q sit licitū ꝓcu/
binariū ad celebrādū inducere cū lex nature inuariabil⁹ maneat cui
hec inductio euidenter sm be. Tho. repugnat

Secūdo Notādū. q̄uis absolute loquēdo nemo possit nec de
beat ꝓcubinariū certitudinal⁹ in mortali iudicare. nec
sp̄m in h etiā definire. firmiter em post actū ꝓcti iudicare ꝓsonā ali/
quā in mortali. ꝓter cōtēptū ꝓrimi. ē etiā ꝓtra bonitatē sp̄sūcti q in
vno instāti (sicut de paulo patuit) p̄t hoīem bonū facere Un gradis
supbia eēt vsurpare iudiciū qd ꝓꝓriū ē ei⁹ q occultoz cognitoz ē r
suder. ut habet. xxxij. dist. Erubescat. Nihilomin⁹ quis sine ꝓctō h
sp̄m mortale ꝓctū p̄t de eodē ꝓcubinariū qd in eo existat timere. Et

Decimū octauū

hoc id. qz pbabilr psumit in mortali. Tum pmo. qz nō p̄t absolui. vt sup p̄ conclusiones patuit. cernit em̄ in criminoso statu pseuerare. Tum scdo. qz celebrando p. c. si. de temp. ord. peccat mortali. Tum tertio ex pena. vtputa eterne dānatois. q̄ ibidē in h̄ caplo sibi minat et etiā ab ecclia pena suspētois z irregularitat̄ sibi infligit. qd̄ nō ageret nisi de p̄senti i mortali posset p̄sumi z i mortali timeri. Un̄ patet p̄sonat dictū Alexandri de ales in scda pte summe. q. cxxxv. vbi d̄r. Soli⁹ dei ē iudicare de occultis iudicio certitudinis. Et manifesta tio vt scribit Prouer. xxvij. q̄ corda dicunt manifesta prudentibz nō ē nisi qdā noticia fm̄ dieturā ppter quā nō d̄z p̄cedere iudiciū bonitatis aut malicie fm̄ certitudinē. s̄z ex hoc p̄t oziri qdā p̄sumptio Un̄ qñ d̄r Matth. vij. A fructibz eoz cognoscet̄ eos. ibi fructus dicunt illa iudicia manifesta per q̄ p̄t esse cognitio p̄sumptōis non certitudinis. Dec ille.

Tertio No. h̄ valde singularit̄. q̄ quis absolute vt dictū ē quis p̄t z d̄z bonū quēlibet etiā notoriū pctōrē iudicare. At tamē q̄ cū notorio hmōi aliqd̄ h̄z agere z iminet piculū. tūc eūdē malū d̄z p̄sumere. z h̄ ex sup̄pōne. vt infra q̄nto nota. p̄ doctores notat̄. Hui⁹ exēplū sume. sit raptor notori⁹ ex effectu z fama. tal̄ p̄t dū actu nō peccat iust⁹ a q̄libet iudicari. p̄t tñ talē p̄sumptōem ait qdā. nō debes ei filia tuā nuptui tradendā tradere. nec volēs inducere nūciū aliquē ad aliqd̄ grande depositū trāsmittēdū tali raptorū infam̄ ppter h̄ iudiciū bonū h̄ depositum salua p̄scia p̄mittere p̄t. qz als vt infidel̄ depositarius peccaret. z de lata culpa vt vere reus eēt arguendus. s̄z debet z tenetur vt dictū est eūdē tūc malū ex sup̄pōne p̄sumere z nullo mō depositū sibi p̄mittere. Ita in p̄posito d̄m. quis q̄ cū p̄cubinario nihil h̄z agere p̄t eum in ecclia z extra eccliam bonū iudicare z p̄sumere. Secum tñ h̄ns agere sup̄ officio misse celebrando an videlicet̄ debeat eū ad celebrandūz inducere. debet z tenetur ppter periculū ab hac inductōe abstinere. z eūdē idoneum ad celebrandum p̄sumere.

Quarto No. extra mltos. nō existēte necessitate in voluntario sacramēto (vt ē i casu n̄ro) nemo p̄t sibi cōsciam formare aut regulatā deponere erga p̄cubinarium q̄uis actu eū. nō videat peccantē vt posset eū vt idoneū ministr̄ ad celebrandūz iudicare z ex post ad h̄ inducere. Qd̄ pmo p̄z. qz extra charitatē p̄t mi ageret. vt infra p̄ conclusionē patebit. Scdo a filii. nemo p̄t cōsciam formare aut deponere erga p̄cubinarium vt inducat eum ad iurandū sup̄ dimissione p̄cubine faciendā. vbi tñ est res sacra. s̄z iur.